

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 24.1.2024
COM(2024) 25 final

HVIDBOG
om eksportkontrol

HVIDBOG

om eksportkontrol

Indholdsfortegnelse

1. INDLEDNING HVORFOR EN HVIDBOG?	2
2. FORORDNINGEN OM PRODUKTER MED DOBBELT ANVENDELSE FRA 2021: STATUS OVER GENNEMFØRELSEN	3
3. DEN SENESTE UDVIKLING INDEN FOR EKSPORTKONTROL	4
3.1. Ruslands indvirkning på de multilaterale eksportkontrolordningers funktion..	4
3.2. Øget anvendelse af ensidig eksportkontrol på internationalt plan	5
3.3. EU-medlemsstaternes seneste nationale eksportkontrol	6
4. ANALYSE AF DEN NUVÆRENDE RAMME	8
4.1. Risiko for et kludetæppe af eksportkontrol i Den Europæiske Union	8
4.2. Mangel på en fælles tilgang til Unionens sikkerheds- og handelspolitiske mål på eksportkontrolområdet	9
4.3. Mangel på en fælles EU-stemme på internationalt plan	10
4.4. Globale forsyningskæder og følgevirkninger	11
4.5. Erfaringerne fra EU's sanktioner mod Rusland	11
5. FORSLAG TIL TILTAG	12
5.1. Sikre at ensartet kontrol i EU fortsætter og styrkes	12
5.2. Oprettelse af et forum for politisk koordinering af eksportkontrol	13
5.3. Mekanisme til bedre koordinering af nye nationale kontrollister	13
5.4. Fremrykkelse af tidsplanen for evalueringen af forordningen om produkter med dobbelt anvendelse.	13

1. INDLEDNING HVORFOR EN HVIDBOG?

EU's kontrol med eksport af produkter med dobbelt anvendelse¹ er et centralt redskab for international fred og sikkerhed samt beskyttelse af menneskerettighederne. De sikrer, at produkter såsom avanceret elektronik, toksiner, missilteknologi eller nukleare komponenter, som har civil, men også militær anvendelse, ikke kommer i de forkerte hænder. Produkter med dobbelt anvendelse er derfor underlagt krav om godkendelse, når de eksporteres til lande uden for EU, hvilket begrænser muligheden for, at sådanne produkter kan anvendes i krigs- eller konfliktsituationer, til krænkelse af menneskerettighederne eller til at muliggøre spredning af masseødelæggelsesvåben.

Denne kontrol følger generelt af de forpligtelser og tilsagn, som EU's medlemsstater eller Den Europæiske Union har påtaget sig som medlemmer i internationale ikkespredningsaftaler og multilaterale eksportkontrolordninger². Denne multilaterale tilgang er den vigtigste vej til at udvikle solid eksportkontrol på globalt plan. Disse forpligtelser gennemføres derefter på en ensartet måde i EU.

På EU-plan er rammen for gennemførelse og regulering af eksporten af varer med dobbelt anvendelse fastsat i forordning (EU) 2021/821 ("forordningen om produkter med dobbelt anvendelse")³, som i væsentlig grad reviderede EU's regler for produkter med dobbelt anvendelse i 2021. Denne revision tager hensyn til den hurtige teknologiske udvikling og den stigende militarisering af fremspirende teknologier, sikrer en mere effektiv gennemførelse og øger koordineringen mellem EU-medlemsstaternes nationale eksportkontrolmyndigheder og med Europa-Kommissionen.

Siden forordningen om produkter med dobbelt anvendelse trådte i kraft, har den globale kontekst for eksportkontrol grundlæggende ændret sig. Ruslands angrebskrig mod Ukraine er blevet mødt med hidtil uset og hurtig indførelse af sanktioner. Dette omfatter hurtig indførelse af eksportrestriktioner for produkter med dobbelt anvendelse og følsomme produkter, der er afgørende for at bremse Ruslands langsigtede krigsindsats. Dette understreger behovet for, at EU indfører et system til kontrol med eksport, der kan levere hurtige og ensartede resultater.

Samtidig med at der er foregået et vigtigt arbejde på det tekniske plan har visse medlemmer bremset for de multilaterale eksportkontrolordningers muligheder for at træffe nye afgørelser om produkter, der er underlagt kontrol, og holde trit med den teknologiske udvikling, hvilket har medført mangler i forbindelse med indførelsen af ny kontrol med eksport på multilateralt plan.

Endelig har der været en mangedobling af nye nationale kontroller med fremspirende og avancerede, følsomme teknologier i nogle lande, herunder i EU's medlemsstater, uden for den multilaterale ramme, hvilket medfører en risiko for et kludetæppe af kontrolforanstaltninger i EU og fragmentering af det indre marked. Disse forskellige baggrunde har sat medlemsstaterne under geopolitisk pres og rejst spørgsmål om, hvorvidt EU's nuværende ramme for

¹ Produkter med dobbelt anvendelse er varer, software og teknologi, som kan anvendes til både civile og militære formål. De omfatter imidlertid ikke kun produkter af militær karakter såsom dem, der er opført på EU's fælles liste over militært udstyr (EUT C 72 af 28.2.2023, s. 2).

² De vigtigste multilaterale ordninger, i henhold til hvilke EU's eksportkontrol er aftalt, er Australiengruppen, missilteknologi-kontrolregimet, Gruppen af Leverandører af Nukleart Materiale og Wassenaararrangementet. EU er medlem af en af de eksisterende multilaterale kontrolordninger — Australiengruppen — og observatør i Gruppen af Leverandører af Nukleart Materiale.

³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/821 af 20. maj 2021 om en EU-ordning for kontrol med udførsel, overførsel, mæglervirksomhed, teknisk assistance og transit i forbindelse med produkter med dobbelt anvendelse (EUT L 206 af 11.6.2021, s. 1).

eksportkontrol er tilstrækkelig til effektivt at bidrage til sikkerheden i EU og dets medlemsstater.

På denne baggrund vedtog Kommissionen og den højtstående repræsentant den 20. juni 2023 en meddelelse om en europæisk økonomisk sikkerhedsstrategi⁴. Der opfordres i meddelelsen til en hurtigere og mere koordineret indsats på EU-plan på eksportkontrolområdet for produkter med dobbelt anvendelse og fuld udnyttelse af mulighederne i forordningen om produkter med dobbelt anvendelse.

Denne hvidbog er et svar på denne opfordring. Den analyserer den nuværende situation og fremsætter en række forslag rettet mod de aktuelle udfordringer, både for at fremme ensartet og effektiv kontrol i hele EU og for at indlede en drøftelse med medlemsstaterne, Europa-Parlamentet og interessenter, herunder erhvervslivet, om evalueringen af, hvordan forordningen om produkter med dobbelt anvendelse fungerer, og af den nuværende rammes evne til effektivt at opfylde EU's nuværende og fremtidige sikkerhedsbehov.

2. FORORDNINGEN OM PRODUKTER MED DOBBELT ANVENDELSE FRA 2021: STATUS OVER GENNEMFØRELSEN

Forordningen om produkter med dobbelt anvendelse styrkede EU's kapacitet til at håndtere et skiftende sikkerhedsmiljø, den hastige teknologiske udvikling samt udviklingen af globale forsyningskæder og international handel.

Den indeholder nye bestemmelser, der skal forbedre koordineringen mellem medlemsstaterne i forbindelse med indførelsen af ny EU-kontrol med cyberovervågning og fremspirende teknologier, fremme handlen med lavrisikoprodukter med dobbelt anvendelse, forbedre informationsudvekslingen mellem medlemsstaterne og med Kommissionen (herunder gennem udvikling af en særlig EU-plattform for elektroniske tilladelser). Den sigter også mod større gennemsigtighed i EU-medlemsstaternes nationale afgørelser om tilladelser samt konsekvens i gennemførelsen og håndhævelsen af kontrol.

Denne udvikling suppleres af foranstaltninger til støtte for EU-eksportører, herunder nye generelle EU-eksporttilladelser i forbindelse med krypteringsteknologier og overførsel af teknologi inden for virksomheder, sideløbende med strømlinede tilladelsesprocedurer. Forordningen anerkender også industriens centrale rolle som "den første forsvarslinje". Den giver også Kommissionen og medlemsstaterne mandat til at fremme samarbejdet med internationale partnere i et forsøg på at opretholde de multilaterale eksportkontrollsystemer som centrale elementer i den internationale handels- og sikkerhedsinfrastruktur.

Foranstaltningerne til gennemførelse af disse bestemmelser er godt i gang. Kommissionen og medlemsstaterne har som led i medlemsstaternes beretninger udarbejdet retningslinjer for interne programmer til sikring af overholdelse og efterlevelse af forskningsreglerne samt for at sikre gennemsigtighed i de nationale afgørelser om tilladelser⁵. Kommissionen og medlemsstaterne er i færd med at udarbejde retningslinjer til støtte for eksportørernes passende

⁴ Fælles meddelelse til Europa-Parlamentet, Det Europæiske Råd og Rådet om en "europæisk økonomisk sikkerhedsstrategi" (JOIN/2023/20 final).

⁵ Se Kommissionens henstilling 2021/1700 om interne programmer til sikring af overholdelse af kontrol med forskning vedrørende produkter med dobbelt anvendelse i henhold til forordning (EUT L 338 af 23.9.2021, s. 1) og Kommissionens henstilling 2019/1318 om interne programmer til sikring af overholdelse af kontrol af handel med produkter med dobbelt anvendelse (EUT L 205 af 5.8.2019, s. 15). Kommissionen og medlemsstaterne arbejder fortsat på en mere effektiv gennemførelse af kontrol af overførsler af immaterielle aktiver og teknologi. Retningslinjerne for dataindsamling og gennemsigtighed forventes offentliggjort i begyndelsen af 2024.

omhu og styrke kontrollen med eksport af cyberovervågningsprodukter⁶ som led i EU's indsats for at forhindre handel i at blive brugt i forbindelse med intern undertrykkelse og/eller alvorlige krænkelse af menneskerettighederne og den humanitære folkeret⁷.

EU har også intensiveret samarbejdet med internationale partnere som led i sine bestræbelser på at opretholde den internationale sikkerhed, f.eks. under EU-USA-Handels- og Teknologirådet og udviklingen af en global koalition for koordinering af eksportrestriktioner for følsomme produkter som reaktion på Ruslands omfattende invasion af Ukraine.

Et af de vigtigste elementer i forordningen om produkter med dobbelt anvendelse har været indførelsen af en mekanisme (i artikel 9 og 10) for at fremme koordineringen af nationale eksportkontroller på EU-plan. Dette er nærmere beskrevet i afsnit 3 og 4 nedenfor.

På trods af gode fremskridt med gennemførelsen af forskellige aspekter af forordningen om produkter med dobbelt anvendelse, har man stadig arbejde foran sig med henblik på at udnytte dens potentiale fuldt ud og optimere dens bidrag til fred og sikkerhed i den nuværende geopolitiske kontekst.

3. DEN SENESTE UDVIKLING INDEN FOR EKSPORTKONTROL

I dette kapitel beskrives den seneste udvikling, der viser grænserne for den nuværende ramme for eksportkontrol og dens evne til at afbøde de risici, som eksport af produkter med dobbelt anvendelse udgør for det indre markeds sikkerhed og integritet. Kommissionen mener, at der er behov for en mere fleksibel og effektiv EU-eksportkontrol, der tjener nationale og EU-udenrigs- og sikkerhedspolitiske interesser og værdier, samtidig med at den er fast forankret i EU's fælles handelspolitik⁸.

3.1. Ruslands indvirkning på de multilaterale eksportkontrolordningers funktion

I årtier har de etablerede multilaterale eksportkontrolordninger tilvejebragt de nødvendige eksportkontrolforanstaltninger, som i dag understøtter EU's ramme for eksportkontrol, og

⁶ Retningslinjerne for eksport af cyberovervågningsprodukter vil blive offentliggjort i første kvartal af 2024. Bekymring over anvendelsen af cyberovervågningsprodukter har f.eks. fået Europa-Parlamentet til at nedsætte et særligt udvalg (Pegasus-undersøgelsesudvalget), som vedtog en resolution i juni 2023, der også understregede behovet for yderligere at styrke kontrollen med eksport af cyberovervågningsprodukter i henhold til forordningen om produkter med dobbelt anvendelse.

⁷ Øvrige foranstaltninger, der er truffet af Kommissionen og medlemsstaterne, omfatter: i) nedsættelse af en "ekspertgruppe for ny teknologi", der skal udveksle oplysninger med medlemsstaterne om risikovurderinger i forbindelse med fremspirende teknologier, ii) oprettelse af en håndhævelseskoordinationsmekanisme til støtte for de nationale retshåndhavende myndigheders arbejde i hele EU, iii) udvikling af det elektroniske system for produkter med dobbelt anvendelse for at forbedre informationsudvekslingen mellem relevante tjenester i Kommissionen og medlemsstaterne og iv) fremme af industriens udadrettede aktiviteter og overholdelse som led i et "partnerskab med den private sektor" f.eks. gennem afholdelse af et regulært eksportkontrolforum.

⁸ EU-Domstolen stadfæstede i Leifer-sagen, at bestemmelser, der har til formål at hindre eller begrænse udførslen af bestemte varer, er omfattet af den fælles handelspolitik, og at dette gælder, uanset om restriktionen påhviler varer med dobbelt anvendelse, idet varernes art således ikke kan begrunde, at de falder uden for anvendelsesområdet for den fælles handelspolitik (Domstolens dom af 17. oktober 1995 i sag C-83/94, straffesag mod Peter Leifer, Reinhold Otto Krauskopf og Otto Holzer, ECLI:EU:C:1995:329, præmis 10-11). I Werner-sagen stadfæstede Domstolen disse konklusioner og forklarede endvidere, at en foranstaltning, hvis virkning er at forhindre eller begrænse udførslen af visse varer, ikke kan unddrages den fælles handelspolitikens anvendelsesområde med den begrundelse, at foranstaltningen sigter mod at nå udenrigs- eller sikkerhedspolitiske mål (Domstolens dom af 17. oktober 1995 i sagen C-70/94, Fritz Werner Industrie-Ausrüstungen GmbH mod Forbundsrepublikken Tyskland, ECLI:EU:C:1995:328, præmis 10).

dermed opfylder Unionens sikkerhedspolitiske mål. EU er fast besluttet på at sikre effektiviteten af, og styrke, de multilaterale ordninger.

Det multilaterale system er baseret på ordningernes mulighed for at foreslå og godkende nye produkter til eksportkontrol. Nogle af de multilaterale eksportkontrolordninger (Wassenaararrangementet, missilteknologi-kontrolregimet og Gruppen af Leverandører af Nukleart Materiale) er under betydeligt pres, da Rusland som medlem angiveligt hindrer, at der kan indføres ny kontrol, og dermed efterlades huller i systemet⁹. I betragtning af sammenhængen mellem bilag I i forordningen om produkter med dobbelt anvendelse og de multilaterale ordninger, underminerer det også effektiviteten og fuldstændigheden af EU's kontrol.

Da beslutningerne i forbindelse med disse ordninger bliver truffet ved konsensus, har Rusland — ligesom ethvert andet medlem — vetoret over ethvert initiativ til ændring af kontrollisterne, ordningerne eller deres medlemskab¹⁰. Det forlyder, at Rusland har blokeret for indførelse af vigtig kontrol med fremspirende teknologier i Wassenaararrangementet¹¹, hvilket i praksis hindrer, at der med ordningen kan træffes nye afgørelser, og som følge heraf hindrer ajourføring af EU's kontrolliste over eksport af produkter med dobbelt anvendelse. Dette rejser alvorlige spørgsmål om, hvorvidt de multilaterale eksportkontrolordninger er i stand til at levere resultater i tider med alvorlige geopolitiske spændinger og til at garantere sikkerheden i EU og de øvrige medlemmer af de multilaterale ordninger. Den nuværende blokering af de multilaterale ordninger synes også at have fået nogle medlemmer til at træffe individuelle foranstaltninger, der ikke er forankret i disse ordninger, hvilket øger risikoen for fragmentering af det indre marked og mere generelt mindsker effektiviteten af det multilaterale eksportkontrollsystem.

3.2. Øget anvendelse af ensidig eksportkontrol på internationalt plan

Siden forordningen om produkter med dobbelt anvendelse fra 2021er der sket en øget anvendelse af ensidig eksportkontrol, hvilket i nogle tilfælde skyldes vidtrækkende nationale sikkerhedshensyn, og i andre tilfælde har til formål at håndtere de risici, der er forbundet med fremspirende teknologier (se tekstboksen nedenfor).

Eksempler på tredjelandes ensidige eksportkontrol

Den 7. oktober 2022 indførte USA ensidig kontrol med eksport af avancerede og højtydende computerchips og tilhørende software samt avanceret udstyr til fremstilling af halvledere. Som reaktion på disse foranstaltninger anmodede Kina i december 2022 om høringer af USA

⁹ Wolf, K., "Testimony before the Senate Committee on Banking, Housing and Urban Affairs "Advancing National Security and Foreign Policy Through Sanctions, Export Controls, and Other Economic Tools"" 2023, s. 13. Se også Chorzempa, M. and von Daniels, L., "New US Export Controls: Key Policy Choices for Europe", Stiftung Wissenschaft und Politik, 2023, s. 7.

¹⁰ Gehrke, T. and Ringhof, J., "The power of control: How the EU can shape the new era of strategic export restrictions" European Council on Foreign relations, 2023. Benson, E. and Putnam, M., "Export Controls and Intangible Goods" Center for Strategic and International Studies, 2023.

¹¹ Wolf, K., "Testimony before the Senate Committee on Banking, Housing and Urban Affairs "Advancing National Security and Foreign Policy Through Sanctions, Export Controls, and Other Economic Tools"" 2023, s. 13.

inden for rammerne af WTO-mekanismen til tvistafgørelse¹². USA styrkede disse foranstaltninger yderligere i en ajourføring, der blev offentliggjort den 17. oktober 2023¹³.

Den 23. maj 2023 indførte Japan kontrol med eksport af produkter til fremstilling af halvledere¹⁴.

I 2023 indførte Kina kontrol med en række eksporter. Navnlig indførte Kina den 3. juli 2023 kontrol med produkter, der indeholder gallium og germanium. Den 31. juli 2023 indførtes kontrol med avancerede ubemandede luftfartøjer (UAV'er) og den 1. september 2023 med grafit og produkter indeholdende grafit.

Hvis ovennævnte kontrol har eksterritoriale retsvirkninger, kan de have konsekvenser for globale værdikæder og have indvirkning på mulighederne for EU's virksomheder for at eksportere vigtige banebrydende teknologier og komponenter, herunder produkter med dobbelt anvendelse. Dette er navnlig tilfældet, når en sådan kontrol, selv når den er begrundet i nationale sikkerhedshensyn i det land, der foreslår kontrollen, omfatter kommercielt tilgængelige teknologier ud over dem, der kontrolleres gennem de multilaterale ordninger.

3.3. EU-medlemsstaternes seneste nationale eksportkontrol

I øjeblikket har Den Europæiske Union ikke de nødvendige retlige bestemmelser til på EU-plan at indføre ensartet kontrol med eksport uafhængigt af, hvad der er indført i henhold til de multilaterale ordninger, undtagen inden for meget begrænsede områder¹⁵.

Forud for forordningen om produkter med dobbelt anvendelse fra 2021 underrettede medlemsstaterne Kommissionen om deres nationale foranstaltninger¹⁶, som efterfølgende blev offentliggjort hvert år i EU-Tidende i form af en orienterende note.

¹² Anmodning om høring fra Kina: USA — Foranstaltninger vedrørende visse halvlederprodukter og andre produkter samt relaterede tjenesteydelser og teknologier (WT/DS615/1, G/L/1471 S/L/438, G/TRIMS/D/46 IP/D/44).

¹³ Bureau of Industry and Security, U.S. Department of Commerce, "Commerce Strengthens Restrictions on Advanced Computing Semiconductors, Semiconductor Manufacturing Equipment, and Supercomputing Items to Countries of Concern", pressemeddelelse af 17. oktober 2023, findes på: <https://www.bis.doc.gov/index.php/documents/about-bis/newsroom/press-releases/3355-2023-10-17-bis-press-release-acis-and-sme-rules-final-js/file>.

¹⁴ Ændring af "Ministerial Ordinance Partially Revising the Ministerial Ordinance Specifying Goods and Technologies Pursuant to the Provisions of the Appended Table 1 of the Export Trade Control Order and the Appended Table of the Foreign Exchange Order", findes på: <https://www.meti.go.jp/policy/anpo/law09-2.html#230523>.

¹⁵ Forordningen om produkter med dobbelt anvendelse fra 2021 gav mulighed for ny selvstændig EU-kontrol med cyberovervågningsprodukter (artikel 5). Denne bestemmelse er imidlertid ikke afprøvet, den er begrænset til cyberovervågningsprodukter og vil kræve koordinerede tiltag fra alle medlemsstats side. Forordningen om produkter med dobbelt anvendelse fra 2021 gav også medlemsstaterne mulighed for at koordinere kontrollen i henhold til deres nationale kontrollister (artikel 9 og 10), men det har vist sig at være usandsynligt, at der vil blive indført ensartet kontrol som beskrevet i afsnit 4.1.

¹⁶ "Nationale foranstaltninger" henviser til foranstaltninger af forskellig art, som træffes af medlemsstaterne, herunder f.eks. generelle nationale eksporttilladelser, udpegnings af kompetente myndigheder, udpegnings af toldsteder, men også nationale kontrollister som beskrevet nedenfor.

Ved ikrafttrædelsen af forordningen om produkter med dobbelt anvendelse fra 2021 skabtes en ny måde at offentliggøre og koordinere medlemsstaternes "nationale kontrollister" på¹⁷. I henhold til artikel 9 i forordningen om produkter med dobbelt anvendelse offentliggør Kommissionen på den ene side en årlig orienterende note med alle "nationale foranstaltninger", som medlemsstaterne har orienteret den om, og på den anden side en såkaldt "EU-samling af de nationale kontrollister"¹⁸.

Selv om offentliggørelsen af "nationale foranstaltninger" ikke har nogen særlig retsvirkning i andre medlemsstater, giver offentliggørelsen af EU-samlingen af nationale kontrollister andre medlemsstater mulighed for at anvende en sådan kontrol direkte på deres eksportører. Med andre ord kan de også beslutte at underlægge de produkter, der er opført på listen i samlingen af nationale kontrollister, tilladelse (og eventuelt afslag på tilladelse) på initiativ af andre medlemsstater. Denne mekanisme har til formål at fremme hurtigere indførelse og koordinering af nationale eksportkontroller, således at Unionen kan reagere hurtigt på alvorligt misbrug af eksisterende teknologier eller på nye risici i forbindelse med fremspirende teknologier (se afsnit 4.1).

I første halvår 2023 har flere medlemsstater indført nationale kontrollister (se nedenfor), hvilket for første gang har udløst denne nye koordinationsmekanisme. Nogle af disse nationale kontrollister har f.eks. til formål at begrænse eksporten af kritiske teknologier til lande uden for Unionen, i nogle tilfælde på grundlag af de drøftelser, der finder sted inden for de multilaterale ordninger¹⁹. Ifølge Kommissionens oplysninger overvejer nogle medlemsstater, om der eventuelt er behov for nationale kontroller i betragtning af de nuværende vanskeligheder med at nå til enighed om kontrol med nye produkter i de multilaterale ordninger. Den stigning, der er registreret i 2023 i nationale kontroller, kan derfor fortsætte, hvilket forstærker behovet for en øget indsats for at sikre sammenhæng og effektivitet.

Eksempler på nationale kontrollister, der er indført eller foreslået af medlemsstaterne

Den 23. juni 2023 indførte **Nederlandene** en national kontrolliste med nye kontroller med eksport af udstyr til fremstilling af halvledere. Kontrollerne afspejlede de hurtige fremskridt inden for halvlederteknologi og omfattede drøftelser med internationale partnere²⁰.

¹⁷ De nationale kontrollister henviser til foranstaltninger indført af medlemsstaterne i henhold til artikel 9 i forordningen om produkter med dobbelt anvendelse, hvorved de beslutter at underlægge produkter med dobbelt anvendelse, som ikke er opført på listen i bilag I i forordningen om produkter med dobbelt anvendelse, tilladelse og således ikke nogen kontrol. Medlemsstaterne har ret til at indføre sådanne nationale kontrollister af hensyn til den offentlige sikkerhed, herunder forebyggelse af terrorhandlinger eller hensyn til menneskerettigheder.

¹⁸ Den sidste orienterende note blev offentliggjort som "Oplysninger om foranstaltninger indført af medlemsstaterne i overensstemmelse med artikel 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 22 og 23 [i forordningen om produkter med dobbelt anvendelse]" (EUT 2023/C 208/06). EU-samlingen blev for første gang offentliggjort den 20. oktober 2023 som en "Samling af nationale kontrollister i henhold til artikel 9, stk. 4, [i forordningen om produkter med dobbelt anvendelse]" (EUT C C/2023/441).

¹⁹ Indtil videre har tre medlemsstater meddelt Europa-Kommissionen, at de agter at indføre nationale kontrollister til koordinering af medlemsstaternes kontrol, og to af dem er allerede medtaget i samlingen af de nationale kontrollister, som blev offentliggjort den 20. oktober 2023.

²⁰ Skrivelsen fra Nederlandenes minister for udenrigshandel og udviklingssamarbejde af 8. marts 2023 til det nederlandske parlament findes på: <https://open.overheid.nl/documenten/oeep-7b25ba07017fbcc4a9d285cc013849f6516f03bd/pdf>.

Den 31. maj 2023 indførte **Spanien** en national kontrolliste, der pålægger ny kontrol med eksport af kvantedatabehandling, additiv fremstilling og andre fremspirende teknologier af hensyn til den offentlige sikkerhed²¹.

Den 28. juni 2023 indførte **Litauen** en national kontrolliste, der forbyder eksport af en liste over tarifiering, der bl.a. omfatter flymotorer, maskinel samt måleudstyr og elektronisk udstyr. Formålet med denne kontrol er at imødegå truslen mod Litauens sikkerhed, som udenlandske staters militære aggression mod Ukraine udgør, samt at mindske denne trussel ved at begrænse udenlandske staters tekniske kapacitet til at føre en angrebskrig i Ukraine²². Resolutionen fra juni blev for nylig ændret den 15. november 2023²³.

Den 10. november 2023 iværksatte **Finland** en offentlig høring om udkast til nationale foranstaltninger, der, hvis de indføres, vil omfatte kontrol med fremspirende teknologier såsom integrerede kredsløb, kvantecomputere og udstyr til additiv fremstilling²⁴.

4. ANALYSE AF DEN NUVÆRENDE RAMME

4.1. Risiko for et kludetæppe af eksportkontrol i Den Europæiske Union

Allerede før 2021 havde medlemsstaterne mulighed for at indføre nationale kontroller uden for EU's rammer. Den skiftende geopolitiske kontekst, den stigende anvendelse af eksportkontrol og den fremspirende dynamik i gennemførelsen af koordineret kontrol i henhold til EU's forordning om produkter med dobbelt anvendelse fra 2021 gør imidlertid risikoen for et kludetæppe af eksportkontrol i Den Europæiske Unionen mere synlig, hvilket har en negativ indvirkning på Unionens og dens medlemsstaters sikkerhedsinteresser.

Offentliggørelsen af den første EU-samling af nationale kontrollister den 20. oktober 2023 var et vigtigt skridt for EU's kontrol med eksport. Det giver for første gang medlemsstaterne mulighed for at koordinere deres nationale eksportkontrol på EU-plan, efter procedurerne i artikel 9 og 10 i forordning om produkter med dobbelt anvendelse. Ikke desto mindre tyder medlemsstaternes indledende gennemførelse af disse bestemmelser på, at der er potentielt væsentlige mangler, som kan påvirke effektiviteten af EU's system til kontrol med eksport.

For det første er der mangel på gennemsigtighed og utilstrækkelig høring. Selv om den nuværende ramme giver medlemsstaterne mulighed for at foreslå nationale kontrollister, kræver den ikke, at de underretter og rådfører sig med hinanden eller Kommissionen, inden de indføres. En sådan høring og en mere vidtgående overvejelse af den eventuelle effekt af nationale kontroller på EU-plan er særlig vigtige, da de kan anvendes af andre medlemsstater, påvirke virksomheder og forsyningskæder i andre medlemsstater eller udløse reaktioner fra

²¹ Orden ICT/534/2023 af 26. maj 2023, findes på <https://www.boe.es/boe/dias/2023/05/31/pdfs/BOE-A-2023-12785.pdf>.

²² Resolution nr. 512 af 28. juni 2023 "om anvendelsen af nationale kontrolforanstaltninger i henhold til artikel 9 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/821" findes på: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/e136d18116b211eea9b3de7dd350a34e?positionInSearchResults=6&searchModelUUID=f43633e4-8d0d-4761-b5f5-adb027d53453>.

²³ Resolution fra november 2023 findes på: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/0f49a4e0857011ee9ee3e4a7f62b7a26?positionInSearchResults=2&searchModelUUID=e121fc54-2c6c-4133-b8f0-26af9214c826>.

²⁴ Den offentlige høring findes på: <https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=UM008:00/2019>.

tredjelande mod EU som helhed eller flere medlemsstater og ikke kun den medlemsstat, som indfører kontrollen²⁵.

For det andet er der ingen sikkerhed for, hvordan eller hvornår andre medlemsstater kan påtage sig den kontrol, der er offentliggjort i en samling af nationale kontrollister. Den medlemsstat, som indfører den oprindelige kontrol, vil ikke vide, om andre har påtaget sig denne, og den vil heller ikke have kendskab til afgørelser om tilladelse til eksport i en anden medlemsstat på grundlag af sin kontrol²⁶. Et flertal af medlemsstaterne er i færd med at gennemføre, eller planlægger at gennemføre, kontrol med den offentliggjorte samling af nationale kontrollister som bredtfavnende ("catch-all") foranstaltninger²⁷. Selv om dette er et fuldt legitimt valg for de berørte medlemsstater, etablerer en sådan gennemførelse ikke en regel, der finder generel anvendelse, eller en regel, der offentliggøres. Hvis hver eksportør skal underrettes individuelt inden for rammerne af en "catch-all"-procedure, er den potentielt administrativ tung og omfatter måske ikke alle eventuelle eksportører af det pågældende produkt.

For det tredje gælder det, at selv om forordningen om produkter med dobbelt anvendelse giver medlemsstaterne mulighed for at overtage andre medlemsstaters eksportkontrol, er det ikke sikkert, at deres nationale lovgivning tillader dem at gøre dette, eller den kan i det mindste begrænse deres mulighed for at offentliggøre sådanne foranstaltninger²⁸. Der findes derfor ingen offentligt tilgængelige oplysninger om, hvilke nationale kontroller som finder anvendelse i hvilken medlemsstat. Dette har en negativ indvirkning på deres muligheder for at bidrage til en forudsigelig, rettidig og ensartet gennemførelse af kontrol med eksport i alle medlemsstater.

For det fjerde udgør denne situation en risiko for "forumshopping". National kontrol med eksport, der er indført af én medlemsstat, gælder kun for varer, der føres ud af Unionens område, men ikke for handel inden for det indre marked. Det kan forekomme, at en spansk eksportør ikke må eksportere sine produkter med dobbelt anvendelse uden for Unionen fra Spanien til et tredjeland, men gerne må sælge dem til kunder i en anden medlemsstat, som ikke anvender en tilsvarende kontrol. De kan derefter lovligt reeksporteres derfra til tredjelandet. Dette ville klart underminere de nationale kontroller og gøre dem ineffektive. Det kan også stille virksomheder i de medlemsstater, hvor kontrollen gennemføres, ringere i konkurrencen.

²⁵ Det bemærkes, at det er Kommissionen, der vil blive anmodet om at forsvare en medlemsstats foranstaltninger på vegne af EU, hvis disse foranstaltninger anfægtes af et tredjeland i Verdenshandelsorganisationen. Det vil ligeledes være EU, der handler inden for rammerne af det nye instrument til bekæmpelse af tvang, hvis tredjelande som reaktion på medlemsstaternes eksportkontrol søger at ændre disse medlemsstaters foranstaltninger eller sikre, at de ikke følges på EU-plan eller af andre medlemsstater.

²⁶ I henhold til forordningen om produkter med dobbelt anvendelse skal medlemsstater, der nægter eksport på grundlag af en anden medlemsstats nationale kontrolliste, underrette Kommissionen og de andre medlemsstater om en sådan beslutning. Medlemsstaterne behøver dog ikke at underrette om manglende kontrol eller tilladelse til eksport.

²⁷ Ved bredtfavnende kontrol ("catch-all") forstås generelt kontrol, som medlemsstaterne anvender på produkter, der ikke er opført på listen i bilag I til forordningen om produkter med dobbelt anvendelse ("EU's såkaldte kontrolliste"), så kontrollen finder anvendelse på produkter, der endnu ikke er aftalt i henhold til de multilaterale kontrolordninger. I henhold til artikel 4 i forordningen om produkter med dobbelt anvendelse skal eksportører navnlig ansøge om eksporttilladelse, hvis de af den kompetente myndighed i medlemsstaten underrettes om, at et produkt, som de eksporterer, kan være bestemt til en af de følsomme slutanvendelser som angivet i artikel 4. Sådanne oplysninger tager normalt form af en ikkeoffentlig individuel meddelelse til den pågældende eksportør.

²⁸ Nogle medlemsstater har ikke retsgrundlaget for at indføre nationale kontroller i henhold til artikel 9. Desuden giver nogle medlemsstaters nationale lovgivning dem ikke mulighed for at indføre offentlig og gennemsigtig kontrol i henhold til artikel 10. De er snarere nødt til at anvende individuelle ikkeoffentlige meddelelser til eksportører.

Desuden kan det føre til, at importører ændrer deres forsyningskæder og endda afholder medlemsstaterne fra at indføre visse former for kontrol af kommercielle årsager.

I lyset af ovenstående faktorer mener Kommissionen, at der er risiko for, at den eksisterende koordinationsmekanisme mellem medlemsstaterne ikke kan stille det ensartede, rettidige og effektive kontrolsystem, som EU har brug for, til rådighed. Dette problem bør løses for at øge den europæiske og den globale sikkerhed, sikre mere lige vilkår og beskytte det indre markeds integritet, navnlig i tider med betydelige geopolitiske spændinger og blokering af de multilaterale ordninger.

4.2. Mangel på en fælles tilgang til Unionens sikkerheds- og handelspolitiske mål på eksportkontrolområdet

Beslutningstagningen på eksportkontrolområdet foretages i øjeblikket af medlemsstaterne i lyset af konsekvenserne for den nationale sikkerhed. F.eks. bestemmes indførelsen af ny kontrol med eksport for det meste af medlemsstaterne inden for rammerne af de multilaterale eksportkontrollordninger som følge af, at EU ikke taler med én stemme. Selv de begrænsede alternative metoder til ny kontrol²⁹, som er indført med forordningen om produkter med dobbelt anvendelse, afhænger af medlemsstaternes initiativ og deres frivillige koordinering på grundlag af deres nationale risikovurderinger.

Kommissionen er fast besluttet på at styrke sin støtte til arbejdet omkring multilaterale ordninger som den bedste måde at identificere og acceptere den eksportkontrol, der understøtter EU's ramme for eksportkontrol.

Ikke desto mindre rejser den seneste udvikling, der er beskrevet ovenfor, spørgsmålet om, hvorvidt en yderligere retlig bestemmelse bør overvejes for at give mulighed for at indføre ny fælles EU-kontrol på en hurtigere og mere strømlinet måde uden for den almindelige lovgivningsprocedure. Dette vil opfylde Unionens sikkerheds- og handelspolitiske mål. Dette kan også afhjælpe de nuværende risici for fragmentering og give mulighed for en hurtigere reaktion i hele EU, hvor det er nødvendigt, på sikkerhedsrisici i forbindelse med fremspirende teknologier, som endnu ikke er blevet kontrolleret på multilateralt plan. Desuden vil det øge EU's evne til at handle i fællesskab og geopolitisk som reaktion på tredjelandes opfordringer til ny kontrol med eksport af fremspirende teknologier. Det vil også give mulighed for en fælles EU-risikovurdering af kontrol, der har indvirkning på EU's handelsforbindelser og på forsyningskæderne i hele EU.

4.3. Mangel på en fælles EU-stemme på internationalt plan

Selv om eksportkontrol, som er blevet aftalt ved de multilaterale ordninger, udgør fundamentet for EU's eksportkontrol og regelmæssigt indarbejdes i listerne over produkter med dobbelt anvendelse i henhold til forordningen om produkter med dobbelt anvendelse, er medlemsstaternes medlemskab af sådanne ordninger ulige³⁰. Som følge heraf kan medlemsstater, der ikke er medlemmer af nogle af de multilaterale ordninger, ikke deltage i beslutningsprocesserne for ny kontrol, som efterfølgende indarbejdes i forordningen om produkter med dobbelt anvendelse. De mangler også et forum, hvor de kan give udtryk for deres bekymringer i forhold til spørgsmål vedrørende ikkespredning og eksportkontrol, der er omfattet af de multilaterale ordninger, som de ikke er medlemmer af.

²⁹ Yderligere oplysninger om artikel 5, 9 og 10 i forordningen om produkter med dobbelt anvendelse findes i fodnote 15 ovenfor.

³⁰ I øjeblikket er Cypern, Estland, Letland, Litauen, Malta, Rumænien, Slovakiet og Slovenien ikke part i missilteknologi-kontrolregimet, og Cypern er ikke part i Wassenaararrangementet.

I modsætning til mange andre områder af EU's eksterne politikker og som nævnt ovenfor taler EU desuden ikke med én stemme ved multilaterale ordninger og andre internationale fora, hvor eksportkontrollspørgsmål drøftes, eller i tilknytning hertil. I øjeblikket koordinerer medlemsstaterne ikke deres holdninger til indførelse af ny kontrol forud for møder om de multilaterale ordninger med henblik på at definere en fælles EU-holdning. I modsætning til den normale regel for Unionens optræden udadtil, der vedrører handel med eksportkontrollerede produkter, er det desuden snarere medlemsstaterne, som deltager i og beskæftiger sig med disse ordninger, end Unionen, selv om resultatet af drøftelserne vedrørende disse ordninger efterfølgende indarbejdes i EU's retlige ramme for produkter med dobbelt anvendelse.

Som følge af at EU ikke taler med én stemme, udsættes de enkelte medlemsstater for et stærkt geopolitisk pres, og de sættes i en svagere forhandlingsposition. På baggrund af et geopolitisk kapløb om teknologisk lederskab og kontrol med strategiske teknologier er medlemsstater med specifik teknologisk kapacitet under stigende pres fra tredjelande. Allierede eller ligesindede partnere kan arbejde på en tilnærmelse af kontrol, som er udformet på grundlag af deres egne sikkerhedsvurderinger og -interesser, mens tredjelande, der højst sandsynligt vil blive underlagt kontrol, kan true de enkelte medlemsstater med repressalier. Bedre koordinering og en fælles indsats på EU-plan vil fungere som modvægt til et sådant pres, give medlemsstaterne den stærkere forhandlingsposition, som følger af det indre markedes omfang, og sikre, at enhver kontrol er baseret på en europæisk vurdering af risici og egne interesser.

Det begrænser også EU's evne til at fungere som geopolitisk aktør og agere på lige fod med andre stater, der også bidrager til at sætte dagsordenen for følsomme teknologiområder såsom USA, Kina og Japan. Dette gælder især på et tidspunkt, hvor parametrene for kontrol med en række kritiske fremspirende teknologier defineres i multilaterale og plurilaterale rammer eller ved ensidig handling fra de berørte staters side.

Fremkomsten af en fælles EU-stemme vil fremme sammenhængen i EU's og medlemsstaternes holdninger og supplere EU-medlemsstaternes fortsatte deltagelse i de multilaterale ordninger.

4.4. Globale forsyningskæder og følgevirkninger

Som fastsat i den europæiske økonomiske sikkerhedsstrategi viste covid-19-pandemien, hvilke risici stærkt koncentrerede forsyningskæder kan udgøre for en velfungerende europæisk økonomi. Ruslands angrebskrig mod Ukraine har vist, hvordan en overdreven afhængighed af et enkelt land, navnlig et med systemisk divergerende værdier, modeller og interesser, mindsker Europas strategiske muligheder og bringer vores økonomier og borgere i fare. På denne baggrund fortsætter EU med at diversificere sine forsyningskæder og øge sit fælles beredskab, sin modstandsdygtighed over for og afskrækkende virkning på ikkemarkedspolitikker og -praksisser og økonomisk tvang.

EU er fast besluttet på at samarbejde med tredjelande og i multilaterale fora for at sikre, at eksportkontrollen ikke skaber unødige forstyrrelser af de strategiske forsyningskæder, og at den er i overensstemmelse med de gældende undtagelser i den almindelige overenskomst om told og udenrigshandel. I forbindelse med strengen i partnerskabet vedrørende den økonomiske sikkerhedsstrategi samarbejder EU desuden med lande, der deler sådanne bekymringer, for at imødegå risiciene for forstyrrelser i forsyningskæden i tredjelande.

4.5. Erfaringerne fra EU's sanktioner mod Rusland

EU's reaktion på Ruslands angrebskrig mod Ukraine førte til en hidtil uset og hurtig udvidelse af sanktionerne mod Rusland. Eksportrestriktionerne var navnlig nogle af de første sanktioner, der blev indført, og omfattede udvidelsen af eksportforbud mod produkter med dobbelt

anvendelse og følsomme produkter umiddelbart efter Ruslands militære aggression mod Ukraine i februar 2022³¹.

Disse eksportrestriktioner er blevet et vigtigt redskab til at begrænse de russiske militærindustrielle kompleksers adgang til følsomme teknologier og hindre brugen heraf i russiske våbensystemer. For at sikre effektiviteten af disse eksportrestriktioner, har EU gjort en vidtrækkende indsats for at bekæmpe omgåelse og opfyldning af sanktionerede produkter og sikre konsekvent håndhævelse.

Gennemførelsen af EU's sanktioner mod Rusland har også ført til en betydelig stigning i udvekslingen af oplysninger blandt og mellem kompetente tilsynsmyndigheder, såsom eksportkontrolmyndigheder og toldmyndigheder, og, i tilfælde af risikooplysninger, via systemet til risikostyring inden for toldområdet (CRMS 2), der forvaltes af Kommissionen³². Dette er vigtigt for at sikre en effektiv gennemførelse af foranstaltningerne i hele EU³³.

Sådanne restriktioner kan sammenlignes med kontrol med eksport af produkter med dobbelt anvendelse ud fra et teknisk og proceduremæssigt synspunkt³⁴, selv om det er vigtigt at bemærke, at EU's sanktionsordning og EU's ramme for kontrol med eksport af produkter med dobbelt anvendelse er særskilte instrumenter med forskellige retsgrundlag, mål og beslutningsregler.

Ikke desto mindre viste eksportrestriktionerne i EU's sanktioner over for Rusland potentialet ved eksportkontrol som et effektivt redskab til at tackle EU's sikkerhedsudfordringer, hvis de gennemføres hurtigt, ensartet og i samarbejde med internationale partnere.

5. FORSLAG TIL TILTAG

Som foregrebet i den økonomiske sikkerhedsstrategi er behovet for en hurtigere og mere koordineret indsats på EU-plan inden for eksportkontrol vokset, da en ukoordineret mangedobling af medlemsstaternes nationale kontroller vil skabe smuthuller og underminere effektiviteten af eksportkontrollen og det indre markedes integritet. Denne risiko er mere udtalt i det nuværende hurtigt skiftende teknologiske miljø, hvor forskelle mellem medlemsstaterne vil svække den økonomiske sikkerhed i EU som helhed³⁵.

I lyset af ovenstående vil Europa-Kommissionen foreslå foranstaltninger på både kort og mellemlang sigt for at tage fat på problemerne. Den højtstående repræsentant kan, hvor det er

³¹ Disse supplerede de foranstaltninger, som EU allerede havde indført over for eksport af visse produkter og teknologi med dobbelt anvendelse i juli 2014.

³² CRMS 2 fungerer som ét enkelt kontaktpunkt, hvor medlemsstaterne kan få adgang til oplysninger, der er relevante for risikostyringen i forbindelse med gennemførelsen af sanktioner og trusler om omgåelse.

³³ I forbindelse med DUEs (det elektroniske system, der er omhandlet i artikel 23, stk. 6, i forordningen om produkter med dobbelt anvendelse), har EU's medlemsstater delt sanktionsrelaterede oplysninger, ikke kun vedrørende afslag (som det sker i henhold til forordningen om produkter med dobbelt anvendelse), men også vedrørende tilladelser, der gives for særlig begrænset eksport til Rusland. Dette understøttes yderligere af vedtagelsen af den toldreform, som Kommissionen foreslog i maj 2023, herunder en ny toldmyndighed og et nyt datacenter, der vil bidrage til at opfylde målet med hensyn til en forbedret EU-tilgang til risikostyring.

³⁴ F.eks. følger del A i bilag VII til forordning 833/2014 ("forordning om sanktioner mod Rusland"), som indeholder en liste over produkter, der er underlagt eksportrestriktioner over for Rusland, en tilsvarende struktur som i bilag I til forordningen om produkter med dobbelt anvendelse. Desuden fastsættes det i artikel 2, stk. 6, i forordningen om sanktioner mod Rusland, at reglerne og procedurerne i forordningen om produkter med dobbelt anvendelse finder tilsvarende anvendelse på disse eksportrestriktioner.

³⁵ Fælles meddelelse til Europa-Parlamentet, Det Europæiske Råd og Rådet om "europæisk økonomisk sikkerhedsstrategi" (JOIN/2023/20 final).

relevant, komme med input i forbindelse med eventuelle spørgsmål vedrørende den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik.

5.1. Sikre at ensartet kontrol i EU fortsætter og styrkes

På kort sigt mener Kommissionen, at det er vigtigt at finde øjeblikkelige løsninger i forhold til udvidelsen af bilag I til EU's forordning om produkter med dobbelt anvendelse³⁶ til at omfatte de produkter, som ikke blev medtaget i de multilaterale eksportkontrolordninger på grund af visse medlemmers blokering, navnlig Rusland, men som blev støttet af medlemsstaterne inden for disse ordninger. Dette kan gøres ved hjælp af et målrettet forslag om at indføre sådanne kontroller på EU's nuværende kontrolliste som anført i bilag I til forordningen om produkter med dobbelt anvendelse.

Det kan gøres på to måder. Den første er et lovgivningsforslag fra Kommissionen efter den almindelige lovgivningsprocedure for at muliggøre en ajourføring af bilag I, som skal vedtages i fællesskab af både Europa-Parlamentet og Rådet. En anden mulighed er en delegeret retsakt fra Kommissionen. Ved forordningen om produkter med dobbelt anvendelse delegeres ændringen af bilag I til forordningen til Kommissionen, forudsat at betingelserne for anvendelse af delegering er opfyldt, navnlig i forhold til at en sådan ændring skal afspejle medlemsstaternes internationale forpligtelser vedrørende disse nye produkter. Kommissionen kan overveje denne anden måde, hvis medlemsstaterne i fremtiden er i stand til at bekræfte, at de har påtaget sig sådanne forpligtelser på internationalt plan.

Ved at indføre kontrol med eksport af nye produkter i henhold til bilag I til forordningen om produkter med dobbelt anvendelse undgås de begrænsninger i de nationale kontroller, der er beskrevet ovenfor i afsnit 4.1. Det vil muliggøre ensartet kontrol i alle 27 medlemsstater, som indføres og offentliggøres samtidig på alle EU's officielle sprog. Denne række af fælles EU-kontroller vil beskytte det indre marked og bidrage til at skabe lige vilkår for EU's eksportører. Det vil også øge virkningsfuldheden af EU's kontrol og effektiviteten af kontrollerne i de forskellige medlemsstater, f.eks. ved at gøre mere effektiv brug af lovgivnings- og forskriftsmæssige ressourcer i medlemsstaterne.

5.2. Oprettelse af et forum for politisk koordinering af eksportkontrol

I lyset af det stigende geopolitiske pres, som beskrevet ovenfor, bør medlemsstaterne og Kommissionen have et forum for drøftelse af udviklingen på et passende højt niveau for at fremme fælles EU-holdninger, tage hensyn til dimensionen af eksportkontrolludviklingen på det indre marked og forberede og koordinere indsatsen på internationalt plan. Dette kunne tage form af et politisk forum for eksportkontrol.

5.3. Mekanisme til bedre koordinering af nye nationale kontrollister

Også på kort sigt finder Kommissionen, at det er af afgørende betydning at forbedre koordineringen af nye nationale kontrollister, som EU's medlemsstater har indført. Dette er en reaktion på situationer, hvor medlemsstaterne kan beslutte at vedtage nationale kontrollister med hensyn til produkter, som de anser for at være truet, men som endnu ikke er kontrolleret på multilateralt plan.

Inden udløbet af sin mandatperiode agter Kommissionen som et første skridt at vedtage en henstilling med forslag om at styrke en sådan koordinering. Foranstaltningen vil anbefale, at medlemsstaterne underretter andre medlemsstater og Kommissionen om enhver ny national

³⁶ I modsætning til medlemsstaternes nationale kontroller kontrolleres produkter, der er opført i bilag I til forordningen om produkter med dobbelt anvendelse, ensartet og samtidigt af alle medlemsstater i henhold til artikel 3 i forordningen om produkter med dobbelt anvendelse.

kontrolliste inden indførelse, og at andre medlemsstater får mulighed for at fremsætte bemærkninger til den påtænkte nationale kontrolliste, hvis de mener, at listen vil kunne påvirke deres offentlige sikkerhed, og for at give den medlemsstat, der foreslår en sådan kontrol, relevante oplysninger. Kommissionen vil også være beredt på at fremsætte bemærkninger eller vedtage udtalelser i situationer, hvor den mener, at den nye nationale kontrolliste efter al sandsynlighed vil påvirke den offentlige sikkerhed i mere end én medlemsstat eller Unionens interesser³⁷.

Denne frivillige tilgang til at forbedre koordineringen vil kunne øge gennemsigtigheden i forbindelse med medlemsstaternes indførelse af nye nationale kontroller, fremme koordineringen af kontroller mellem medlemsstaterne i henhold til artikel 9 og 10 i forordningen om produkter med dobbelt anvendelse og give de kompetente nationale myndigheder mulighed for at tage hensyn til potentielle risici eller virkninger af deres beslutninger for andre medlemsstater og for Unionen.

5.4. Fremrykkelse af tidsplanen for evalueringen af forordningen om produkter med dobbelt anvendelse

Forordningen om produkter med dobbelt anvendelse forventes evalueret mellem 2026 og 2028. Begivenhedernes hurtige udvikling i de seneste tre år giver imidlertid Kommissionen anledning til at konkludere, at evalueringen bør fremskyndes frem til første kvartal af 2025 med henblik på at vurdere og efterfølgende eventuelt fremsætte forslag til afhjælpning af mangler i dens virkningsfuldhed og effektivitet — hvoraf nogle er blevet fremhævet i denne hvidbog.

Denne evaluering vil blive understøttet af en omfattende undersøgelse i 2024, men vil også kunne trække på resultaterne af evalueringen af en række teknologier, der er afgørende for EU's økonomiske sikkerhed, som bebudet i en henstilling fra Kommissionen³⁸, der blev vedtaget den 3. oktober³⁹.

Denne evaluering vil blive foretaget i samråd med medlemsstaterne og interessenterne og vil blive ledsaget af en offentlig høring. Dette bør gøre det muligt for de berørte parter at identificere manglerne med hensyn til effektiviteten og virkningsfuldheden af den nuværende ramme og komme med forslag til mulige løsninger herpå i lyset af de udfordringer, der peges på i denne hvidbog.

*

*

*

³⁷ Unionens interesser vil tage hensyn til alle tilgængelige oplysninger og bestå i en vurdering af de forskellige interesser, der som helhed står på spil. Dette vil omfatte Unionens økonomiske aktørers interesser såsom leverandør- og aftagervirksomheder samt projekter eller programmer af interesse for Unionen som omhandlet i forordning (EU) 2019/452.

³⁸ Kommissionens henstilling af 3. oktober 2023 om teknologiområder af kritisk betydning for EU's økonomiske sikkerhed med henblik på yderligere risikovurdering sammen med medlemsstaterne (C(2023) 6689).

³⁹ Dette er i overensstemmelse med medlemsstaternes ambition om bedre kontrol med eksporten af teknologier. Se f.eks. udtalelserne fra den franske statssekretær for europæiske anliggender, Laurence Boone, om nødvendigheden af, at EU færdiggør sin doktrin om, hvilke teknologier den er villig til at eksportere og hvortil, på Peterson Institute den 28. marts 2023, der findes på <https://www.piie.com/events/european-approach-economic-statecraft>.